

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

Correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 9 augustus 2012
doorkiesnummer 070 – 361 9721
e-mail Voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk 247904
onderwerp Advies concept-wetsvoorstel verruiming mogelijkheden
bestrijding financieel-economische criminaliteit
bijlage(n) 2

t (070)361 97 23
f (070) 361 97 54

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 15 mei 2012 met opgemeld kenmerk hebt u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) verzocht te adviseren over het concept-wetsvoorstel tot Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de economische delicten met het oog op het vergroten van de mogelijkheden tot opsporing en vervolging, alsmede het voorkomen van financieel-economische criminaliteit (verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit) (het “**Wetsvoorstel**”).

Wetsvoorstel

Het Wetsvoorstel bevat onder meer de volgende voorstellen:

- een versnelling van de procedure voor inbeslagneming onder zogenoemde geheimhouders¹, in welk verband wordt beoogd dat de rechter-commissaris dergelijke stukken van een geheimhouder zelf kan inzien. Tegen de beslissing van de rechter-commissaris kan in een spoedprocedure bij de rechtbank bezwaar worden aangetekend. Cassatieberoep is niet langer mogelijk;
- de wettelijke verankering van kostenafrek bij ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel: alleen kosten die rechtstreeks in verband staan met het strafbare feit en die redelijkerwijs voor afrek in aanmerking komen, kunnen in mindering worden gebracht bij de bepaling van de hoogte van het voordeel;
- de introductie van een flexibel boetep plafond voor rechtspersonen, op grond waarvan de rechter – in plaats van het wettelijke maximum van een geldboete van de zesde categorie – een boete op kan leggen van ten hoogste tien procent van de jaaromzet;
- een verhoging van de strafbedreigingen en/of verruiming van de strafbaarstellingen van ambtelijke corruptie, corruptie in de private sector, gewoontewitwassen en witwassen in de uitoefening van beroep, en het maken van een gewoonte van het plegen van bepaalde misdrijven.

¹ Bepaalde professionele bijstandverleners met een geheimhoudingsplicht, zoals advocaten, notarissen en artsen.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 2 van 10

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

Samenvatting Advies

- *Ten aanzien van het voornaamste argument voor het Wetsvoorstel dat de combinatie van hoge winsten en verhoudingsgewijs lage straffen het momenteel aantrekkelijk maakt dergelijke misdrijven te plegen:*
De Raad acht onderbouwing van deze stelling gewenst, in het bijzonder ten aanzien van de voorstellen ter verhoging van de strafbedreiging.
- *Ten aanzien van het voorstel voor inbeslagneming onder geheimhouders:*
De Raad onderschrijft op zichzelf de wenselijkheid van een nadere wettelijke regeling en de introductie van een inzagemogelijkheid voor de rechter-commissaris (met name in het geval de geheimhouder zelf ook verdachte is). Dit vergt echter een meer concrete vormgeving en een betere onderbouwing. Daarnaast is voor zo'n principieel onderwerp een adequate rechtsgang geboden en zou de mogelijkheid van cassatieberoep dus niet moeten worden afgeschaft, maar in plaats daarvan alternatieve mogelijkheden moeten worden verkend, bijvoorbeeld een bijzondere voorziening voor deze categorie zaken. De Raad adviseert dit onderdeel niet door te zetten, maar eerst een brede commissie in te stellen die wordt belast met de opdracht met een concreet, afgewogen en goed onderbouwd voorstel te komen.
- *Ten aanzien van het voorstel voor beperking kostenafrek bij voordeelontneming:*
De Raad constateert onder meer dat dit voorstel zeer summier is onderbouwd, en vraagt zich af of de voordeelontneming niet wezenlijk een punitief karakter krijgt in plaats van het oorspronkelijk bedoelde reparatoire karakter van de maatregel. Verduidelijking is gewenst.
- *Ten aanzien van het voorstel voor een flexibel boetep plafond:*
De Raad constateert dat dit voorstel een breuk met het huidige systeem van wettelijk vastgelegde boetemaxima impliceert, die zeer summier is onderbouwd. Nadere onderbouwing is gewenst, waarbij onder meer wordt ingegaan op mogelijke alternatieve wijzen om het hiermee beoogde doel om in bepaalde gevallen hogere boetes op te kunnen leggen te kunnen bereiken, zoals het verhogen van de wettelijke boetemaxima.

Advies

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 3 van 10

1. Algemeen

Het Wetsvoorstel bevat enkele voorstellen van uiteenlopende aard die er alle op zijn gericht de mogelijkheden voor de bestrijding van financieel-economische criminaliteit te verruimen. Enkele van deze voorstellen impliceren een ingrijpende wijziging ten opzichte van de huidige praktijk, zoals de voorgestelde nieuwe procedure voor inbeslagneming onder professionele geheimhouders. Hierop wordt hieronder nader ingegaan. Het voornaamste argument dat in de Memorie van Toelichting (“MvT”) voor deze voorstellen wordt gegeven, is de stelling dat de combinatie van hoge winsten en verhoudingsgewijs lage straffen het aantrekkelijk maakt om dergelijke misdrijven te plegen. De Raad constateert dat deze stelling niet gedocumenteerd is, en acht voor een goed begrip van het wetsvoorstel en een juiste weging van de voorstellen een onderbouwing van deze stelling gewenst, temeer gelet op het ingrijpende karakter van enkele voorstellen. Daarbij zou onder andere moeten worden ingegaan op de huidige straftoemingspraktijk en op de veronderstelde afschrikwekkende werking van hogere wettelijke strafmaxima (waarbij zeker ook de notie van de pakkans – een begrip dat in de MvT geheel ontbreekt – zou moeten worden betrokken).

2. Inbeslagneming onder geheimhouders

Dit onderdeel van het Wetsvoorstel geeft vanwege de ingrijpende en principiële strekking ervan de Raad aanleiding voor een uitgebreidere beschouwing dan gebruikelijk.

Verschoningsrecht

Zoals bekend, komt bepaalde professionele bijstandverleners met een geheimhoudingsplicht (“geheimhouders”) verschoningsrecht toe, op grond waarvan zij in een (straf)procedure in beginsel niet hoeven te verklaren over feiten en omstandigheden die zij in hun hoedanigheid van geheimhouder te weten zijn gekomen. Het achterliggende maatschappelijk belang daarvan is dat een ieder zich vrij tot een geheimhouder moet kunnen wenden, zonder vrees voor openbaarmaking van wat besproken is. De vraag naar de reikwijdte van het verschoningsrecht van geheimhouders is in de praktijk van de strafrechtspleging regelmatig aan de orde, bijvoorbeeld in het geval politie en openbaar ministerie inzage wensen in gegevens die vallen onder het beroepsgeheim van (met name) een advocaat of notaris.

Huidige praktijk van inbeslagneming van geheimhouderstukken

De huidige praktijk van inbeslagneming van geheimhouderstukken is grotendeels gebaseerd op een tamelijk summier bepaling in de wet (artikel 98 Sv), die regelt dat bij personen met verschoningsrecht geen stukken (brieven of andere geschriften) in beslag genomen mogen worden voorzover de geheimhoudingsplicht zich tot die stukken uitstrekt. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat een doorzoeking alleen plaats kan vinden zonder schending van de geheimhoudingsplicht en zich niet uitstrekt tot andere stukken dan die welke het voorwerp van het strafbare feit uitmaken (“*corpora delicti*”) of tot het begaan daarvan gediend hebben (“*instrumenta delicti*”). Deze praktijk heeft verder op basis van jurisprudentie van de Hoge Raad concreet vorm gekregen, en kent – kort gezegd – de volgende kenmerken:

- Een doorzoeking van het kantoor van de geheimhouder vindt in beginsel plaats onder leiding van de rechter-commissaris en in bijzijn van de deken van de orde van advocaten, respectievelijk de voorzitter van de ring van notarissen.
- Het verschoningsrecht is niet absoluut, maar moet onder omstandigheden worden afgewogen tegen andere belangen. Het uitgangspunt van de wetgever, te weten dat de belangen die met de

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012

pagina 4 van 10

professionele geheimhouding gediend zijn in beginsel prevaleren boven het belang van de waarheidsvinding, wordt in de jurisprudentie vrij strikt gevolgd: er moet sprake zijn van zeer uitzonderlijke omstandigheden wil het belang van de waarheidsvinding prevaleren.

- De beantwoording van de belangrijke vragen of stukken onder het verschoningsrecht vallen en of deze tot de *corpora en instrumenta delicti* kunnen worden gerekend, wordt in beginsel aan de geheimhouder zelf overgelaten. Als deze de eerste vraag bevestigend en de tweede ontkennend beantwoordt, wordt dit standpunt geëerbiedigd, tenzij er redelijkerwijze geen twijfel over kan bestaan dat dit standpunt onjuist is.
- Indien de rechter-commissaris oordeelt dat de betreffende stukken in beslag kunnen worden genomen, worden deze doorgaans niet ter beschikking van de officier van justitie gesteld, maar verzegeld in afwachting van de uitkomst van de beklag- en cassatieprocedure. Hiermee wordt voorkomen dat tussentijdse, achteraf als onrechtmatig beoordeelde, kennisneming van de inhoud van stukken gevolgen heeft voor de rechtmatigheid van de bewijsverzameling in de strafzaak. Dit betekent dat het meer dan een jaar kan duren voordat duidelijkheid ontstaat.

Knelpunten

In de praktijk doen zich bij deze procedure soms knelpunten voor. Een soepel verloop ervan is grotendeels afhankelijk van de medewerking van betrokkenen. Met name in de gevallen waarin de geheimhouder zelf als verdachte is aangemerkt, kan de procedure uiterst moeizaam verlopen en lang duren. In die gevallen bestaat bij de geheimhouder doorgaans grote terughoudendheid ten aanzien van het doen van uitspraken over de vraag of het verschoningsrecht van toepassing is. Deze groep is logischerwijs ook terughoudend om te bevestigen dat bepaalde stukken tot de *corpora en instrumenta delicti* kunnen worden gerekend. Zij zouden daarmee immers mogelijk bijdragen aan hun eigen veroordeling. Ook in zaken waarin de geheimhouder zelf geen verdachte is, verloopt de procedure echter soms moeizaam. In veel gevallen blijkt het namelijk ook voor deze groep niet eenvoudig de hiervoor genoemde vragen te beantwoorden, maar dan meestal omdat betrokkenen niet weten waarop het opsporingsonderzoek is gericht en wat de bevindingen daarvan tot dan toe zijn. Datzelfde geldt voor bemoeienis van bijvoorbeeld de deken van de orde van advocaten die om advies gevraagd kan worden; ook hij kent het strafdossier in beginsel niet. Tot slot zijn ook deze geheimhouders in de praktijk terughoudend om te bevestigen dat bepaalde stukken tot de *corpora en instrumenta delicti* kunnen worden gerekend, aangezien zij daarmee wellicht zouden aangeven mogelijk een fout te hebben gemaakt, waarbij eventuele tuchtrechtelijke acties van (voormalig) cliënten mogelijk ook een rol spelen.

Wetsvoorstel

Doordat de huidige werkwijze leidt tot vertraging van – doorgaans grote – opsporingsonderzoeken heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie in 2011 aan de Tweede Kamer toegezegd te onderzoeken op welke wijze kan worden voorzien in een aparte beroepsprocedure voor beoordeling van de toepasselijkheid van het verschoningsrecht in het Wetboek van Strafvordering, die aanzienlijk minder tijd kost.³ Onderhavig voorstel vormt daarvan volgens de MvT het resultaat, en behelst een nieuwe regeling (in de vorm van een nieuw artikel 98a Sv) waarmee, hoewel dat niet met zoveel woorden in de wettekst staat, wordt beoogd dat de rechter-commissaris stukken van een geheimhouder zelf kan inzien teneinde te beoordelen of “*bij (blijvende) geheimhouding van deze stukken een zwaarderwegend*

³ Kamerstukken II 2010/11, 32 250, nr. 12.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 5 van 10

maatschappelijk belang een onevenredig grote schade zou worden toegebracht". Indien hij tot dit oordeel komt, kunnen de stukken in beslag worden genomen. De invulling van deze bepaling in concrete gevallen wordt aan de rechter gelaten, waarmee "wordt gewaarborgd dat alle omstandigheden van het geval bij de afweging in een zaak kunnen worden betrokken" en er "volop ruimte voor rechtsontwikkeling" blijft "waarbij het goede functioneren van de bepaling gebaat is". Tegen de beslissing van de rechter-commissaris kan in een spoedprocedure bij de rechtbank bezwaar worden aangetekend. Cassatieberoep is niet langer mogelijk.

Standpunt Raad

De Raad is – ook los van het Wetsvoorstel – van mening dat een voor de maatschappelijke verhoudingen zo belangrijk en principieel onderwerp als de procedure van inbeslagneming van stukken die mogelijk vallen onder het verschoningsrecht van een geheimhouder⁴ niet slechts op basis van jurisprudentie maar op basis van een heldere wettelijke regeling verloopt. Daarnaast merkt de Raad op dat – in het licht van de hiervoor geschetste knelpunten – in de praktijk in sommige gevallen behoefte bestaat aan de mogelijkheid dat de rechter-commissaris vermeende geheimhouderstukken kan inzien. De wenselijkheid van zowel een nadere wettelijke regeling van deze materie als de introductie van een inzagemogelijkheid voor de rechter-commissaris, met name ingeval de geheimhouder zelf ook verdachte is, wordt dan ook door de Raad op zichzelf onderschreven. Een dergelijke regeling vergt echter a.) een meer concrete vormgeving, b.) een betere onderbouwing dan nu in de MvT tot uitdrukking komt, en c.) een adequate rechtsgang.

Ad a.) Meer concrete vormgeving

Een ingrijpende bepaling als de mogelijkheid dat de rechter-commissaris inzage krijgt in mogelijke geheimhouderstukken dient in de wettekst zelf te worden opgenomen en niet slechts uit de toelichting te moeten worden afgeleid. Daarnaast is het de vraag of de mogelijkheid van genoemde belangenafweging bijdraagt aan een snellere procedure.

Ad b.) Betere onderbouwing

In de onderbouwing zou een systematische benoeming en afweging moeten plaatsvinden van:

- de betrokken belangen;
- de betekenis van het voorstel in relatie tot de huidige jurisprudentie en daarop gebaseerde praktijk;
- de voor- en nadelen van het voorstel ten opzichte van eventuele alternatieven;
- de mogelijke gevolgen van een beroep op schending van de geheimhoudersregeling voor de betreffende strafzaak.

Een toelichting op de bovenstaande punten wordt in de MvT node gemist. Op het belang van het verschoningsrecht wordt in de MvT niet ingegaan. Mede daarom lijkt het voorstel eenzijdig ingegeven vanuit het belang van de opsporing/waarheidsvinding. Bij gebrek aan een verslag van het eerder aan de Tweede Kamer toegezegde onderzoek wordt ook niet duidelijk waarom het voorstel uit dit onderzoek zou volgen.

⁴ Waarbij ten overvloede wordt opgemerkt dat dit onderwerp niet is beperkt tot de financieel-economische wereld maar zich ook uitstrekt naar bijvoorbeeld de gezondheidszorg.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 6 van 10

Ad c.) Adequate rechtsgang

Gegeven het grote maatschappelijke belang en het principiële karakter van het verschoningsrecht, en in het belang van de rechtsontwikkeling, is een adequate rechtsgang geboden. Niet valt in te zien waarom de beoogde versnelling van opsporingsonderzoeken niet ook op een andere wijze zou kunnen worden bereikt dan door het afschaffen van cassatieberoep. De Raad adviseert daarom om de mogelijkheid van cassatieberoep niet af te schaffen maar in plaats daarvan alternatieve mogelijkheden te verkennen, bijvoorbeeld een bijzondere voorziening voor deze categorie zaken.

Conclusie

De Raad onderschrijft op zichzelf de wenselijkheid van een nadere wettelijke regeling van deze materie en een inzagemogelijkheid voor de rechter-commissaris. Dit vergt echter een meer concrete vormgeving en een bredere en grondiger beschouwing. De Raad adviseert daarom dit onderdeel van het Wetsvoorstel vooralsnog niet door te zetten, maar eerst een brede commissie in te stellen die wordt belast met de opdracht met een concreet, afgewogen en goed onderbouwd voorstel te komen, waarin onder meer is voorzien in een adequate rechtsgang. Uiteraard is de Rechtspraak bereid om hierover mee te denken. Vooruitlopend daarop is in bijlage 1 alvast een korte schets opgenomen van een mogelijke procedure inzake de inbeslagname bij geheimhouders die tevens verdachte zijn.

3. Kostenaf trek in ontnemingszaken

Met het nieuwe lid 8 van artikel 36e Wetboek van Strafrecht wordt beoogd een beperking aan te brengen in de kosten die in mindering kunnen worden gebracht op het behaalde wederrechtelijk verkregen voordeel. Uit de MvT volgt dat de aftrek van kosten zich zou moeten beperken tot bijzondere gevallen waarin de redelijkheid dit gebiedt (p. 10). In bijna alle gevallen zal sprake zijn van eigen schuld: de verdachte (bedoeld zal zijn: de veroordeelde) nam bewust een risico door zijn geld te investeren in illegale activiteiten. Kosten die handelen betreffen dat op zichzelf reeds het strafbare feit behelst, komen niet voor aftrek in aanmerking. Dat geldt eveneens voor kosten in verband met voorwerpen die in aanmerking komen voor onttrekking aan het verkeer of verbeurdverklaring, zoals (volgens de MvT) lampen voor een hennepplantage.

De Raad constateert dat deze wetwijziging zeer summier is onderbouwd. De Raad vraagt zich daarnaast af of de voordeelontneming met de voorgestelde wijziging en het gegeven voorbeeld van wat de wetgever onredelijk vindt, niet wezenlijk (nog meer) een ander (namelijk punitief) karakter krijgt dan oorspronkelijk bedoeld (namelijk reparatoir). Zo is in het in de MvT gegeven voorbeeld de grond waarop de kosten niet in aanmerking zouden moeten worden gelegen in de strafbaarheid van het gedrag. Voor dit gedrag is aan de betrokkene nu juist reeds een straf opgelegd.

In de MvT wordt bovendien niet verwezen naar de huidige wetgeving en daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten. Zo moet in de huidige situatie bij de bepaling van de hoogte van het wederrechtelijk verkregen voordeel - vanwege het reparatoire karakter van de maatregel - worden uitgegaan van het voordeel dat de veroordeelde in de concrete omstandigheden van het geval daadwerkelijk heeft gehad. Bij de bepaling van de hoogte van het wederrechtelijk verkregen voordeel kunnen slechts de kosten die in directe relatie staan tot het delict gelden als kosten die voor aftrek in aanmerking komen. De wetgever heeft de rechter grote vrijheid gelaten of en zo ja in welke mate hij

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 7 van 10

rekening wil houden met zodanige kosten.⁵ De vraag is hoe de voorgestelde wijziging zich verhoudt tot deze uitgangspunten.

De Raad wijst in dit verband ook op het (recent) door de wetgever ingenomen standpunt in het kader van de Wet verruiming voordeelontneming (Stb. 2011, 171). De wetgever merkte in dat verband op dat het niet rechtvaardig zou zijn als bij de schatting van wederrechtelijk verkregen voordeel de waarde van voorwerpen wordt betrokken die al aan de Staat toebehoren of op korte termijn door verbeurdverklaring ten behoeve van de Staat komen. Omdat deze situatie zich onder de oude regeling ook al kon voordoen gaf de wetgever toen aan er vertrouwen in te hebben dat in de rechtspraak zal worden voorkomen dat de veroordeelde door een combinatie van verbeurdverklaring en ontneming onevenredig zal worden getroffen.⁶ De MvT verdient met oog hierop verduidelijking.

De Raad adviseert de MvT op de hiervoor genoemde punten aan te vullen.

4. Flexibel boeteplafond

De Raad constateert dat dit voorstel een breuk met het huidige systeem van wettelijk vastgelegde boetemaxima impliceert, die zeer summier is onderbouwd. Nadere onderbouwing is gewenst, waarbij onder meer wordt ingegaan op mogelijke alternatieve wijzen om het hiermee beoogde doel om in bepaalde gevallen hogere boetes op te kunnen leggen te kunnen bereiken, zoals het verhogen van de wettelijke boetemaxima.

5. Verhoging strafbedreiging

Als gezegd is het voornaamste argument dat MvT voor de voorstellen in het Wetsvoorstel wordt gegeven, de stelling dat de combinatie van hoge winsten en verhoudingsgewijs lage straffen het aantrekkelijk maakt om deze misdrijven te plegen, en is nadere onderbouwing op dit punt gewenst. Dit geldt uiteraard zeker voor de voorstellen die zien op een hogere wettelijke strafbedreiging.

⁵ Vgl. Kamerstukken II 1991-1992, 21 504, nr. 3, blz. 16; HR 8 juli 1998, NJ 1998, 841 en HR 30 oktober 2001, NJ 2002, 124.

⁶ Eerste Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 32 194, C, p. 8.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 8 van 10

Werklastgevolgen

Het Wetsvoorstel heeft geen noemenswaardige werklastgevolgen voor de rechtspraak.

Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

mr. F.W.H. van den Emster
Voorzitter van de Raad voor de rechtspraak

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 9 van 10

Bijlage 1: Schets van een mogelijke procedure inzake inbeslagneming bij geheimhouder/verdachte

Vooruitlopend op een nadere uitwerking van een voorstel zou een procedure ten aanzien van de inbeslagneming van geheimhouders die tevens verdachte zijn er op hoofdlijnen als volgt uit kunnen zien:

- a. De doorzoeking bij geheimhouders dient – indien het verschoningsrecht van de geheimhouder een rol kan spelen, – te allen tijde door de rechter-commissaris plaats te vinden.
- b. De rechter-commissaris maakt, indien geheimhouder als verdachte is aangemerkt, de beoordeling gezien de stukken en de digitale gegevens en gehoord de geheimhouder, de vertegenwoordiger van de beroepsgroep en de officier van justitie.
- c. De rechter-commissaris heeft inzage in de stukken en gegevens maar de officier van justitie en de opsporingsambtenaren niet.
- d. De rechter-commissaris bewaart de geheimhouding totdat definitief is beslist op het bezwaar en het cassatieberoep tegen de doorbreking van de geheimhouding.
- e. De procedure bij raadkamer en Hoge Raad is binnen enkele maanden afgerond.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 9 augustus 2012
pagina 10 van 10

Bijlage 2: Opmerkingen van redactionele aard

- Artikel I, onderdeel C (art. 23 lid 7 Sr): “omzet van de rechtspersoon”: het verdient aanbeveling in de wettekst te verduidelijken dat het gaat om de jaaromzet (MvT p. 8).
- Artikel I, onderdeel L (art. 420ter lid 2 Sr): "in de uitoefening van zijn beroep", toevoegen "(...) **of bedrijf**".
- MvT, p. 12, eerste alinea, laatste zin: "(...) **d**oe komt te oordelen over het artikel 552a Sv (...)" moet zijn "**d**ie komt te oordelen over het **beklag op grond van** artikel 552a Sv (...)".